B.

Mødet den 6. April 1905.

(For lukkede Døre).

Fraværende var: Formanden, Rahr og Thomsen.

I Formandens Fraværelse ledede Bankdirektør Nørgaard Mødet i Henhold til Aarhus Stiftamts Konstitution af 1. ds.

1. Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om, at Ingeniør Galthen ansættes som fast Assistent hos Stadsingeniøren med en aarlig Gage af 2400 Kr., stigende med 200 Kr. hvert 2. Aar til 3200 Kr.

   Efter Anbefaling af Nørgaard tiltraadtes Udvalgets Indstilling.

2. (J. Nr. 379—1904). Nedennævnte fra samme Udvalg foreliggende Indstilling, betræffende de ved Licitationen over **Leverancer og Arbejder for Brolægningsvæsnet** i Tiden fra 1. April 1905 til 31. Marts 1906 fremkomne Tilbud, tiltraadtes:

I. Nyt Brolægningsarbejde. J. E. Johansen.
   Reparation af Brolægningsarbejder. J. E. Johansen.
   Chausseringsarbejder. J. E. Johansen.

II. Murerarbejde. M. Thomsen.

III. Smedearbejde. Smed N. Madsen.

IV. Kloakarbejde. P. Jensen og Weiss.

V. Brolægning efter Rendegravninger. J. E. Johansen.

VI. Kørselsarbejder: Transport af ekvarerede Sten og gamle Brosten. Jens Andersen m. fl.

Transport af Fliser og Kantsten. Clemen Andersen.

Kørsel af Strandgrus fra Byens Strand fordeles ligelig mellem Isaksen, Clemen Andersen. M. Nielsen og Chr. M. Nielsen m. fl.

Kørsel af Jord med og uden Læsning. Mads Nielsen.

Kørsel af Skærver med og uden Læsning. M. Kjærsgaard.

Kørsel af Grus fra Marselisborg, Transport af store Sten og Mosaiksten fordeles ligelig mellem Isaksen, Clemen Andersen, M. Nielsen, Chr M. Nielsen m. fl. og Jens Andersen m. fl.

Kørsel af enkelte Læs. Jens Andersen m. fl.

Kørsel af Grus fra Brændstrup og Skovmarken. J. E. Johansen.

Kørsel af Brolæggersand. P. Isaksen.

Dagløns-Kørsel, Kørsel med Vejtromle samt Sætvogne. Mads Nielsen.

Kørsel med Vandvogn. Chr. M. Nielsen.

VII. Jernstøberarbejde. E. Nielsen, Skovvejen.

VIII. Levering af Cementrør. Chr. C. Christensen.

IX. Levering af Cement. L. Hammerich.

X. Levering af glass. Lerrør. Kampmann, Møller & Herskind.

XI. Levering af Tjærebeton. Jens Sørensen & Co.

3. (J. Nr. 300—1904). Der forelaa Andragende fra vedkommende Grundejere om **Forlængelse af Helgenæsgade** til Nørrebrogade.

I Overensstemmelse med Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vedtoges det, da man savner Midler til at fremtvinge Gadeforlængelsen, som Ejerne af de paagældende Grunde ikke ønske at anlægge for Tiden, at svare, at Kommunen ikke for Tiden er interesseret i Helgenæsgades Forlængelse Syd for Kaløgade.

4. (J. Nr. 16[1]—1905). Det fra Grosserer Aage Jensen modtagne Andragende om **Fritagelse for Brændevinsafgift** for Tiden fra 1. April 1904 til 31. Marts 1905 bevilgedes, forsaavidt angik den Kommunen tilkommende Andel af samme, i Betragtning af, at det skyldtes en Forglemmelse, at Andrageren ikke havde stillet sit Borgerskab i Bero, og at han ikke havde drevet Næringsvirksomhed her i Byen i det ommeldte Tidsrum.

5. (J. Nr. 12—1904). Der forelaa Besværing fra N. Andersen, Kroghsgade 8, over den ham tilstaaede **Alderdomsunderstøttelse.**

Marthin Hansen skulde oplyse, at Andrageren først for nylig var flyttet her til Byen fra en Landkommune, og at han her oppebar den samme Understøttelse som i denne. Det vilde utvivlsomt ikke være heldigt, om man i Almindelighed straks forhøjede Understøttelsen for de Folk, der flyttede herind, da dette let vilde bevirke en stærk Tilstrømning af Alderdomsunderstøttede hertil, og Udvalget maatte derfor foreslaa, at man ikke for Øjeblikket foretog nogen Forhøjelse af den Andrageren tilstaaede Understøttelse.

Udvalget Indstilling tiltraadtes.

6. (J. Nr. 17[34]—1904). Det fra Stenhugger Johannes Nielsen indkomne Andragende om **Eftergivelse af Fattighjælp** bevilgedes i Overensstemmelse med Udvalgets Indstilling.
7. (J. Nr. 376—1904). Fra forhenværende Gasværksarbejder Søren M. Sørensen forelaa Andragende om **Understøttelse.**

   Schourup maatte paa Gasværksudvalgets Vegne bestemt fraraade igen at give Andrageren Ansættelse ved Gasværket. Han kom i sin Tid noget til Skade ved sit Arbejde og fik i den Anledning adskillig Hjælp, skønt det senere viste sig, at han havde simuleret i ikke ringe Grad. Efter at han senere havde gjort sig skyldig i bedrageligt Forhold og var blevet straffet herfor, blev han afskediget fra Gasværket, hvor man var glad ved at blive af med ham, og hvor man meget nødig vilde have ham tilbage igen. At give ham Understøttelse til at komme fra Byen — som han ogsaa ønskede — kunde man formentlig aldeles ikke indlade sig paa.

   Andragendet kunde ikke bevilges.
8. Den fra Kommissionen for **Vand- og Gasmesterprøven** foreliggende Indstilling om. at Eksaminander, der ikke have bestaaet Prøven, ikke kunne indstille sig til ny Prøve førend efter 1 Aars Forløb, tiltraadtes.

   Udenfor Dagsordenen meddelte.
9. Nørgaard, at den fra 1. d. M. udnævnte Borgmester havde ytret Ønske om at faa **Byraadets og Borgmesterembedets Kontorer** samlede paa eet Sted. Forholdet var jo dette, at det nuværende Borgmesterkontor var af en saa ringe Beskaffenhed, at der maatte skaffes det en Udvidelse, og da nu den nederste Etage i Borgmesterboligen ved Telegrafstationens Flytning blev ledig, og der

her kunde blive Plads til Byraads- og Borgmesterkontorer samt nogle Udvalgsværelser, medens Provsteboligen, hvor disse nu fandtes, udmærket egnede sig til Kæmner-, Bogholderi-, Begravelses- og Skattekontorer, kunde man ved en saadan Omflytning imødekomme Borgmesterens Ønske og samtidig vilde Byraadet vinde den Fordel, at man fik gode Kontorer for Kæmneren, Skattevæsnet og Begravelsesvæsnet, der for Tiden havde meget daarlig Plads, foruden at man, uden at det behøvede at medføre nogen Udgift for Kommunen, kunde skaffe den ene Afdeling af Ligningskommissionen et bedre Lokale, hvad den jo meget ønskede. I Provsteboligen skulde der kun opsættes et Par Kakkelovne, anbringes en Dør og flyttes et Skillerum, og Indretningen af Borgmestergaarden til Kontorer maatte selvfølgelig betales af Borgmesterembedet, ligesom man jo ikke skulde give mere i Leje for Kontorerne i Borgmesterboligen end de 1500 Kr., man for Tiden gav for Kæmnerkontorerne. Det maatte vel ogsaa siges at være af Interesse for Byens Borgere, at de fremtidig ikke behøvede at søge Borgmesteren to Steder. Gik man ind paa en saadan Ordning, kunde der ganske vist ikke som nu blive Bolig for Byraadsbudet i Provsteboligen, men maaske kunde der skaffes ham Bolig i Borgmestergaardens Tag-Etage. Forsaavidt Raadet i det hele taget kunde gaa ind paa den fremsatte Tanke, skulde han henstille, at det overlodes Budgetudvalget og Udvalget for Bygninger og Inventar nærmere at overveje Sagen i dens Enkeltheder. Lejemaalet for Kæmnerkontorerne skulde eventuelt opsiges inden Flyttedag.

Schourup forudsatte, at Byraadsbudets Lejlighed indbefattedes under Lejemaalet af Kontorer

i Borgmesterboligen, saaledes at der ikke af Hensyn til den blev nogen Forhøjelse af Lejesummen.

Vestesen kunde i og for sig nok gaa med til den foreslaaede Flytning af Kontorerne, selv om han hellere havde set, at det var Stadsingeniørens Kontorer, der var bleven flyttet over i Borgmesterboligen. Stadsingeniøren tiltrængte bedre Kontorer, og det havde været rart at faa ham nærmere ved Byraadets Kontor. Han skulde iøvrigt henstille, om man ikke kunde flytte Kæmnerkontorerne over i Borgmestergaarden.

Jul. Andersen fandt den omtalte Plan meget tiltalende. De nuværende Kæmnerkontorerer kunde man ikke være bekendt.

Jacob Jensen ansaa det for rettest, hvad Stadsingeniørens Kontorer angik, at lade dem blive, hvor de var, indtil man, ved at det ny Thing- og Arresthus toges i Brug, fik Plads her i Raadhuset. Noget andet var, at man maaske saa i dette fik Plads til flere kommunale Kontorer.

Nørgaard troede ikke, at man vandt nogen Plads, naar det ny Thinghus var færdig, idet man kun yderligere i selve Raadhuset fik de 3 smaa Retslokaler, der ikke var stort værd, medens Arrestbygningen maatte rives helt ned og bygges op igen, forinden den kunde benyttes. At følge Vestesens Henstilling om at flytte Kæmnerkontorerne over til Borgmestergaarden lod sig ikke gøre af Plads-Hensyn.

Sagen gik til Overvejelse af Budgetudvalget og Udvalget for Bygninger og Inventar.

10. Nørgaard skulde paa Foranledning af Amtmanden over Aarhus Amt, der hidtil havde ment, at Aarhus By skulde holde sig tilbage i den Sag, henstille, om der ikke for Byen kunde være An-

ledning til nu at foretage noget i Tilslutning til den Henvendelse, der fra Landkommunernes Side var foretaget om at faa **Amtskontoret** flyttet her til Byen. Det var jo et almindeligt Ønske her at faa Amtet flyttet hertil, ligesom det jo forekom Taleren kun at være billigt, at Amtmanden havde Bolig i Amtets betydeligste By. Om en saadan Flytning skulde foregaa ved en Deling af Embedet, hvortil der efter Amtmandens Mening var stor Trang, eller blot ved, at Amtet fik Sæde her i Byen i Stedet for nu i Skanderborg, kunde jo i og for sig være Kommunen lige meget. Han kunde tænke sig en Ordning i Lighed med den, Kommunen havde med General-Kommandoboligen.

Mikael Johansen kunde slutte sig til Ønsket om at faa Amtet hertil; selv om det kun kunde ske ved, at Byen tilbød at give en Grund til en Amtsmandsbolig eller bragte andre Ofre herfor, var det nok et Offer værd at faa Amtskontor her i Byen.

Johan Pedersen vilde gærne være med til at foretage noget i den omtalte Henseende; det forekom ham dog, at man ikke foreløbig burde gaa videre end at udtale, at man, saafremt Amtskontoret flyttedes hertil, var villig til at vise sig imødekommende, hvad angik at skaffe en Grund til en Amtmandsbolig.

Sabroe havde haft Lejlighed til at tale med Indenrigsministeren om Sagen, da Deputationen fra Landboerne havde været ovre hos denne; det syntes da ikke, som om en Deling af Embedet var nærliggende, hvorimod det næppe var umuligt. at Kontoret kunde flyttes hertil, saa meget mere som Amtmanden havde erklæret, at det var umuligt for ham at skaffe sig ordentlig Assistance i Skanderborg, hvor han ikke kunde faa sine Fuldmæg-

tige til at blive. Efter Talerens Mening burde man smede mens Jernet var varmt, og ogsaa her fra Kommunen rette en Henvendelse til Regeringen i den antydede Retning.

Mikael Johansen var ikke enig med Johan Pedersen i, at man skulde optræde saa forbeholdent. Man burde med størst mulig Kraft søge at faa Amtet til Byen.

Schourup nærede ganske vist den Anskuelse — som formentlig alle her i Byen, — at det kunde være rart at have Amtskontoret her, men han var ikke ganske sikker paa, om det var fornuftigt, at Byraadet viste sig alt for ivrigt for at faa den omtalte Flytning realiseret, da dette vilde bevirke, at Regeringen vilde stille saa meget større Krav til Byen for at samtykke heri.

Johan Pedersen maatte hævde, at man burde benytte Lejligheden, da Spørgsmaalet var rejst fra Landkommunernes Side, til at pointere, at man ogsaa her i Byen ønskede, at Amtmanden fik Sæde her. En Flytning af det paagældende Kontor, vilde man i hvert Tilfælde ikke opnaa uden visse Ofre fra Kommunens Side, saa det kunde næppe nytte, at man forholdt sig afventende, hvorved man let udsatte sig for, at Sagen blev stillet i Bero.

Filtenborg kunde støtte Tanken om, at man henvendte sig til Regeringen angaaende den ønskede Flytning af Amtmands Embedets Sæde.

Nørgaard havde tidligere næret visse Betænkeligheder — ogsaa i den af Schourup antydede Retning — ved at foretage sig noget i den omhandlede Sag, men han troede ganske vist, at Øjeblikket nu var kommen for Kommunen til at tilkendegive sit Ønske om, at Amtskontoret flyttedes hertil, uden at man jo behøvede at gøre yderli-

gere Tilbud i den Anledning end at erklære sig villig til at afgive Grund til en Amtmandsbolig.

Efter Forslag af Harald Jensen vedtoges det at sende en Deputation til Indenrigsministeren i Anledning af det rejste Spørgsmaal; hertil valgtes: Harald Jensen, Nørgaard og Johan Pedersen.

11. Vestesen skulde, idet hen erindrede om, at der i Mødet den 23. f. M. var givet Slagtehusudvalget Bemyndigelse til at indkalde de forskellige Byraad i Anledning af det af Folkethingsmand Blem fremsatte Lovforslag om Indførelse af Kød af Svin fra Eksportslagterierne til Kommunerne, paa Udvalg Vegne meddele, at det havde sat sig i Bevægelse og havde berammet det omtalte Møde, men da det gennem Folketingsmand Sabroe, der var Medlem af Udvalget, havde faaet Underretning om de til Forslaget stillede Ændringsforslag, hvorved der toges Hensyn til Byernes Erstatningskrav, mente man, at et Møde som det ommeldte vilde være uden Betydning, og man havde derfor aflyst det.

12. Jul. Andersen vilde paa vedkommende Udvalgs Vegne bede om Bemyndigelse til at købe et Areal c. 300 □ Alen, som Skræder Rasmussen ejer af Skraaningen langs Skovvejens vestre Side, hvilken Skraaning iøvrigt Kommunen overtog sammen med Landevejen til Byen. Det omtalte Grundstykke maatte man have Raadighed over, da man ellers ikke kunde faa den mellem Skovvejen og Trøjborgvej beliggende Trekant, ved hvilken dette Stykke strakte sig, tilplantet og bragt i ordentlig Stand. Bekostningen ved dets Erhvervelse vilde formentlig kun blive 3 á 400 Kr.

Vestesen kunde bekræfte, at Rasmussen ejede den ommeldte Del af Skraaningen, hvilket Brolægningsudvalget havde forsikret sig om, da

Gangstien langs Skovvejens vestre Side blev reguleret.

Johan Pedersen saa ikke bedre end, at man, hvis Rasmussen ejede det omhandlede Grundstykke, maatte erhverve det af ham.

Udvalget bemyndigedes til at forhandle med Skræder Rasmussen om Erhvervelse af det ommeldte Areal.

13. Sabroe vilde henlede Opmærksomheden paa det rimelige i, at Byraadets Medlemmer her som andre Steder og i Lighed med Politiets Funktionærer havde Ret til at køre gratis med **den elektriske Sporvogn.** Der var jo egentlig ingen Mening i, at Raadets Medlemmer, naar de — hvad ofte hændte — i Kommunens Anliggender var nødte til at benytte Sporvognen, skulde bære denne Udgift selv, ligesom man langt lettere kunde arrangere Udvalgsmøder, naar man vidste, at Medlemmerne gratis kunde køre med Sporvognen. Taleren havde berørt Sagen overfor to af Bestyrelsens Medlemmer, D'hrr. Wied og Vilcken, og disse havde stillet sig imødekommende overfor dette Spørgsmaal, om hvilket han fandt, der burde ske Henvendelse fra Raadet til Selskabet.

Marthin Hansen kunde i og for sig give den foregaaende Taler Ret i, at det kunde være naturligt at Raadets Medlemmer havde Ret til fri Befordring med Sporvognene, men han fandt det under Raadets Værdighed at henvende sig til Sporvejsselskabet om en saa ringe Sag. Et Tilbud i saa Henseende maatte komme fra Selskabet.

Norgaard vilde erkende, at der var en Del, der talte for det af Sabroe fremsatte Ønske, men det frembød sine Vanskeligheder, og man kunde heller ikke se helt bort fra, at det blev en Slags Be-

taling til Medlemmerne, idet Kommunen deltog i Overskudet. Han troede, at Spørgsmaalet eventuelt helst maatte rejses indenfor Bestyrelsen, muligt gennem de Byraadsmedlemmer, der var Medlemmer af denne.

Sabroe skønnede ganske vist ikke rettere, end at man nok kunde være bekendt at rette den af ham foreslaaede Henvendelse til Selskabet, men hvis de i Raadet siddende Medlemmer af Selskabets Bestyrelse, vilde foranledige Spørgsmaalet taget op af denne, havde han intet herimod. Sagen lod sig formentlig lettest ordne paa den Maade, at Raadets Medlemmer paa Byraadskontoret kunde faa udleveret et vist Antal Mærker til Afbenyttelse.

Harald Jensen vilde finde det heldigst, at Selskabet tog Initiativet i denne Sag; han var ganske vist lidt forbavset over, at de ommeldte Bestyrelsesmedlemmer havde stillet sig saa velvillig til Sagen, men saa meget lettere blev det jo for Schourup og ham, der sad i Selskabets Bestyrelse, at bringe Sagen frem. Der var imidlertid forskellige Hensyn at tage ved Spørgsmaalets Afgørelse, saaledes skulde han blandt andet gøre opmærksom paa, at Konduktørerne ved Sporvognen lønnedes med Procenter af Indtægten, saaledes at det kunde faa Indflydelse paa deres Løn, naar der indrømmedes den ønskede Ret til fri Kørsel. Det var heller ikke altid saa rart at komme i et vist Taknemlighedsforhold til et Selskab som det omhandlede. Han skulde iøvrigt gøre opmærksom paa, at Aktieselskabet »Turisten« aldrig, hvad der dog havde været ret nærliggende, havde givet Raadets Medlemmer Frikort til sine Baade.

Schourup kunde i det væsentlige henholde sig til det af den foregaaende Taler anførte.

Johan Pedersen skulde ikke undlade at oplyse, at Schourup og han som Formænd i Skovudvalgene hidtil havde haft Frikort til »Turistens« Baade, uden at han dog vilde beskylde Selskabet for at være særlig flot med Frikort.